

De schildklier in de perinatale periode

verschillen in richtlijnen: hoe zit dat nu?

KU LEUVEN

ACADEMISCH CENTRUM
HUISARTSGENEESKUNDE

dr. Jo Lisaerde

De schildklier in de perinatale periode

NATIONALE RICHTLIJN PRENATALE ZORG:
EEN BASIS VOOR EEN KLINISCH PAD VOOR
DE OPVOLGING VAN ZWANGERSCHAPPEN

KCE reports vol. 6A

Schildklierproblemen niet vermeld als risico voor de zwangerschap

screenen naar schildklierfunctie niet vermeld

De schildklier in de perinatale periode

Schildklierproblemen niet vermeld als risico voor de zwangerschap

Screenen naar schildklierfunctie niet vermeld

De schildklier in de perinatale periode

nederlands huisartsen
genootschap

- Bepaal bij vrouwen die bekend zijn met schildklierfunctiestoornissen aan het begin van de zwangerschap TSH, het vrije T4 en bij patiënten met de ziekte van Graves de TSH-receptorantistofspiegel.

De schildklier in de perinatale periode

nederlands huisartsen
genootschap

- Bepaal bij vrouwen die bekend zijn met schildklierfunctiestoornissen aan het begin van de zwangerschap TSH, het vrije T4 en bij patiënten met de ziekte van Graves de TSH-receptorantistofspiegel.
- Vrouwen met hypothyreoïdie die goed zijn ingesteld zonder TSH-receptorantistoffen worden door de huisarts en verloskundige begeleid
- Verhoog de dosering thyroxine met 30% zodra de zwangerschap is vastgesteld, controleer de T4 en TSH elke 4 weken. Streef naar een TSH-waarde van 1 tot 2 mU/l.
- Verlaag direct na de bevalling de dosering thyroxine naar de dosering van vóór de zwangerschap. Zie verder de NHG-Standaard Preconceptiezorg en de NHG-Standaard Schildklieraandoeningen.
- Verwijs vrouwen die medicatie tegen hyperthyreoïdie gebruiken en vrouwen met TSH-receptorantistoffen naar de internist en gynaecoloog.

De schildklier in de perinatale periode

schildklierproblemen niet vermeld als risico
screenen naar schildklierfunctie aanbevolen

preconceptie	6 – 10 w (2 consulten)
1° lijn / gynaeco leefgewoontes risicogedrag/SOA medisch risico erfelijk risico	1° lijn / gynaeco Zwangersch.duur Beleving Klachten Risicoscreening
BD, G en BMI Borstonderzoek	BD, G en BMI
Hb + MCV Bloedgr+RhD 1x Rubella IgG 1x Toxo IgG Varricella indien niet gehad CMV aanbieden Immunitet Hep B	Urine zwang.test Urine proteinurie Hb + MCV Bloedgr + RhD Irreguliere AS Ev. Rubella IgG Ev. Toxo IgM+IgG Hep BsAg* CMV aanbieden HIV aanbieden TPPA TSH (<2,5) Glucose nuchter
<u>Bij risico</u> Hep C SOA	<u>Bij risico</u> Hep C Chlamydia Herpes genitalis
zn PAP	Dating echo ?
Kinderwens + planning Uitleg follow up Foliumzuur Zn Boostrix (+ partner)	Foliumzuur <u>Bespreken</u> -prenatale screening en informed consent -follow up schema opstellen

Prenataal zorgpad Oost-VL-Brabant:

schilddklier

What's
new?

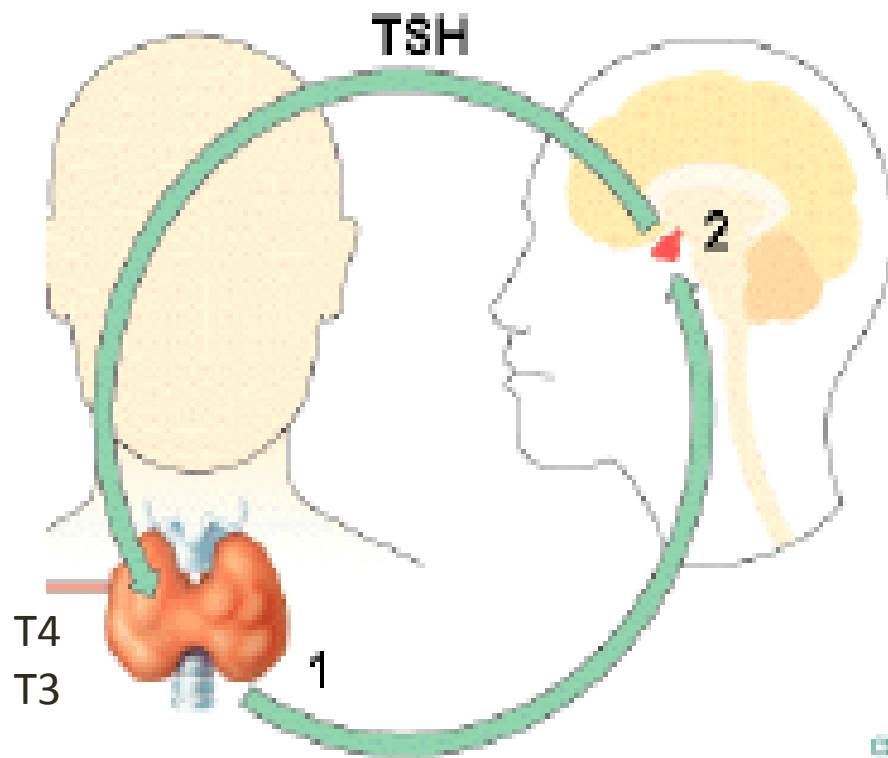
- eenmalige TSH meting bij de start
- substitutie bij TSH >2.5 in trim 1
 >3.0 in trim 2 en 3

controle om de 4 à 6 weken tot 20 weken

- geen screening naar antistoffen (TPO)

Schildklier: werking

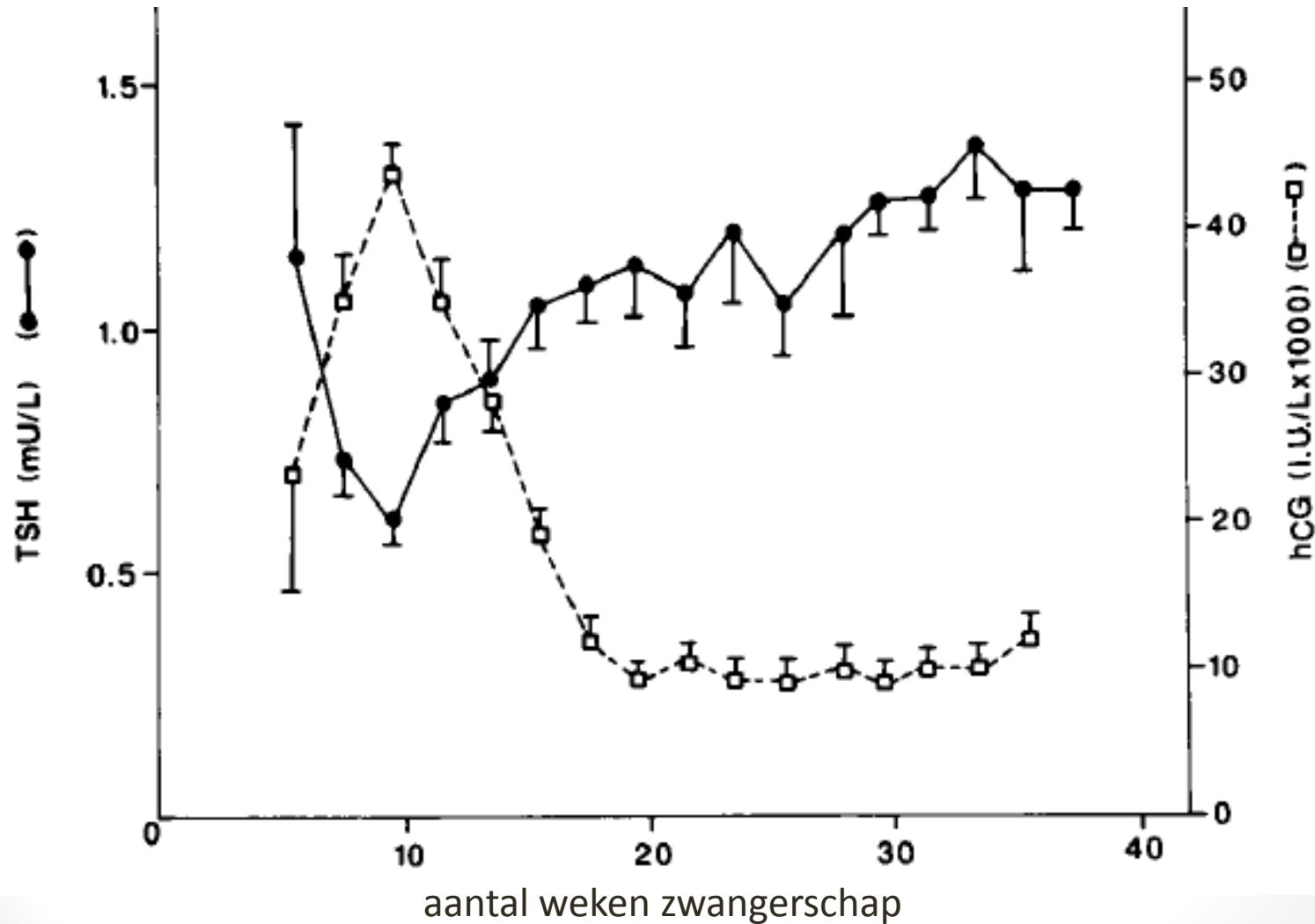
Figuur 1

De samenwerking
de schildklier (1)
hypofyse (2).

TSH stimuleert de
schildklier om T4
aan te maken.

De schildklier in de zwangerschap

Hyperthyroidie:

TSH < 0,34   FT4 >

- 0,2% zwangeren hebben hyperthyroidie bij de start

GEVOLGEN: (niet behandeld)

- snelle hartslag baby
- verhoogde kans op miskraam
- vergrote schildklier baby (TSH door placenta)
- wisselende stemmingen postpartum

→ vnl. gevaarlijk voor de moeder: **verwijzen**

Hypothyroidie:

TSH > 5,6   FT4 <

- 0,6% zwangeren hebben hypothyroidie bij de start
- 2,5% subklinisch (nl. T4 en verhoogd TSH)

GEVOLGEN: (indien niet behandeld)

- verminderde vruchtbaarheid
- verhoogde kans op miskraam, anemie, pre-eclampsie, abruptio placentae, PPH
- grotere kans op verlaagd IQ baby, vroeggeboorte
- wisselende stemming postpartum

Screenen of niet ?

VOORWAARDEN SCREENING:

- prevalentie te screenen aandoening moet hoog genoeg zijn.
- Screeningstesten betrouwbaar en veroorzaken geen nevenwerkingen
- Effectieve behandeling na diagnose

Hypothyroidie:

Screenen of niet ?

- niet screenen:

- 30 % van schildklierafwijkingen worden miskend indien enkel case-finding
- grotere kans op verminderd IQ van de baby
- > < effect substitutie op neurologische ontwikkeling staat nog niet vast:
onduidelijke rol placenta (transfer L-thyroxine)

- wel screenen:

- TSH is goedkope test, grenswaarden zijn goed omschreven
- substitutie is veilig
- hypothyroïde moeders worden ontdekt
- wel gunstig effect op outcome zwangerschap
(zeker voor klinische hypothyroidie, vermoedelijk voor subklinische met TPO, minder evidence indien TPO neg.)

Hypothyroidie:

Screenen of niet ?

- niet screenen:

- 30 % van schildklierafwijkingen worden miskend indien enkel case-finding
- grotere kans op verminderd IQ van de baby
- > < effect substitutie op neurologische ontwikkeling staat nog niet vast:
onduidelijke rol placenta (transfer L-thyroxine)

- wel screenen:

- TSH is goedkope test, grenswaarden zijn goed omschreven
- substitutie is veilig
- hypothyroïde moeders worden ontdekt
- wel gunstig effect op outcome zwangerschap
(zeker voor klinische hypothyroidie, vermoedelijk voor subklinische met TPO, minder evidence indien TPO neg.)

Hypothyroidie:

Screenen of niet ?

- niet screenen:

- 30 % van schildklierafwijkingen worden miskend indien enkel case-finding
- grotere kans op verminderd IQ van de baby
- > < effect substitutie op neurologische ontwikkeling staat nog niet vast:
onduidelijke rol placenta (transfer L-thyroxine)

- wel screenen:

- TSH is goedkope test, grenswaarden zijn goed omschreven
- substitutie is veilig
- hypothyroïde moeders worden ontdekt
- wel gunstig effect op outcome zwangerschap
(zeker voor klinische hypothyroidie, vermoedelijk voor subklinische met TPO, minder evidence indien TPO neg.)

Hypothyroidie: ADVIES

- Verhoogde TSH behandelen:
    - start L-thyroxine of verhoog bestaande behandeling.
    - streefdoel: 1° trimester $\rightarrow$ TSH < 2,5
2° trimester $\rightarrow$ TSH < 3
- controle om de 4 à 6 weken tot 20 weken
- (T4 binding verandert dan niet meer, fetale productie op punt)
- dosis afbouwen postpartum tot niveau voor zwangerschap
  - labo 6 w postpartum